

Els centres de serveis socials a Catalunya. 2014

Les idees clau

- El nombre de centres de serveis socials s'apropa als 2.500, amb una capacitat residencial d'unes 73.400 places
- Un 45,6% dels centres de serveis socials depenen d'entitats sense ànim de lucre o socials
- Els centres de serveis socials ocupen més de 83.500 treballadors, un 80,7% dels quals són dones
- La despesa dels centres és d'uns 1.800 milions d'euros, un 14% més que el 2009
- Gairebé tres quartes parts de les persones que realitzen els serveis complementaris de les entitats s'hi dediquen de forma voluntària
- Les activitats de lleure i les de sensibilització són els serveis complementaris més freqüents

Estadística econòmica dels centres i les entitats de serveis socials

L'Estadística econòmica dels centres i les entitats de serveis socials 2014 descriu una part substancial de l'estat dels serveis socials a Catalunya pel que fa a activitats, finançament, despesa i ocupació. D'una banda, recull tots els serveis prestats als centres públics i privats, i de l'altra, els serveis complementaris realitzats per les entitats sense ànim de lucre. Tanmateix, no recull l'atenció primària municipal ni l'ajuda a domicili que ofereixen les administracions públiques.

Pel que fa als centres, els resultats es presenten tenint en compte les seves principals característiques, com ara el col·lectiu que

atenen (gent gran, infància, persones amb discapacitat o amb malaltia mental...), el tipus d'atenció que ofereixen, la grandària del centre i la seva naturalesa jurídica. Pel que fa a les entitats, els resultats descriuen les característiques dels serveis complementaris, el principal col·lectiu atès i el nombre de serveis proporcionats.

Es tracta de la segona edició d'aquesta Estadística sobre els serveis socials (la primera va ser el 2009), i està emmarcada dins l'estadística oficial realitzada per l'Idescat i el Departament de Treball, Afers Socials i Famílies.

El nombre de centres de serveis socials s'apropa als 2.500, amb una capacitat residencial d'unes 73.400 places

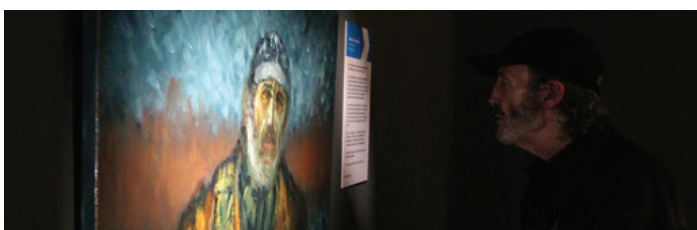
La meitat dels centres són d'atenció a la gent gran

L'any 2014 hi ha a Catalunya 2.497 centres de serveis socials. Això significa un increment del 16% respecte del 2009 (349 centres més). Gairebé la meitat dels centres són d'atenció a la gent gran (46,7%), un 22% són d'atenció a persones amb discapacitat, un 17,5% d'atenció a infants, adolescents i joves, i un 6,1% per a persones amb malaltia mental. El 7,7% restant atén altres col·lectius.

7.500 places residencials més que el 2009

El nombre de places residencials és de 73.395, 7.556 més que el 2009 (11,4%), amb una ocupació del 89,7%. La majoria d'aquestes places es concentra en els centres d'atenció a la gent gran (un 80%).

Pel que fa a les places de dia, les 42.907 disponibles es reparteixen entre els centres per a la gent gran (40,1%), els centres per a persones amb discapacitat (28,5%), els centres per a la infància, l'adolescència i la joventut (25,4%) i la resta de col·lectius (6,0%). L'ocupació total és d'un 74,6%. Respecte del 2009, el nombre total s'incrementa en 6.392 places, distribuïdes entre tots els tipus de centres, si bé destaca l'augment de 2.899 places als centres d'atenció a la infància, adolescència i joventut.

Un 45,6% dels centres de serveis socials depenen d'entitats sense ànim de lucre o socials

Dels 2.497 centres de serveis socials que hi ha l'any 2014, un 45,6% depenen d'entitats sense ànim de lucre o socials (1.139), un 30% són mercantils o privades (749) i un 24,4% d'iniciativa pública (609).

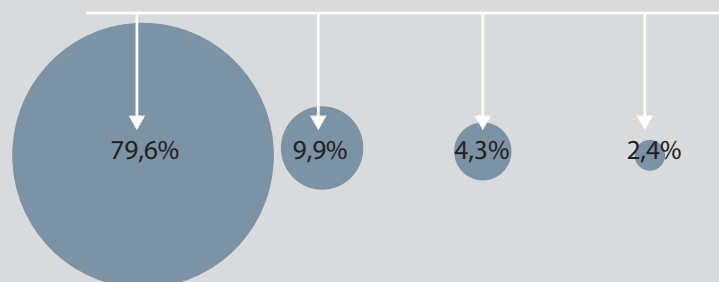
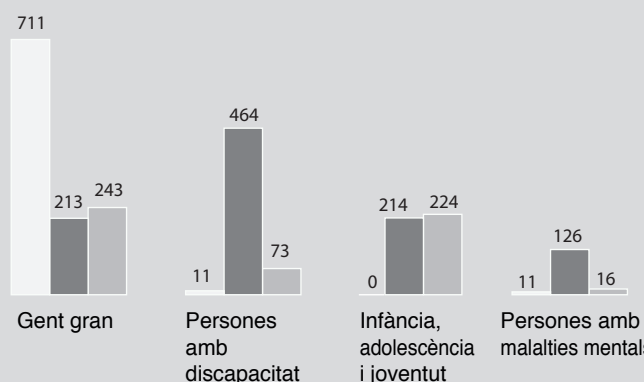
Els centres d'iniciativa mercantil es concentren en l'atenció a la gent gran (711 centres, 95%), on és la iniciativa majoritària. En canvi, els d'iniciativa social són clarament presents en tots els sectors d'atenció, malgrat que es dediquen especialment a l'atenció de les persones amb discapacitat (464 centres, 41%). Finalment, els centres d'iniciativa pública es reparteixen fonamentalment entre l'atenció a la gent gran (243 centres, 40%) i a la infància, adolescència i joventut (224 centres, 37%).

Respecte de l'any 2009, els 350 nous centres estan repartits en 162 d'iniciativa pública, 181 d'iniciativa social i només 7 d'iniciativa mercantil.

Centres de serveis socials. 2014

Nombre de centres per naturalesa jurídica i col·lectiu atès

Centres d'iniciativa mercantil Centres d'iniciativa social Centres d'iniciativa pública

Distribució del nombre de places residencials per col·lectiu atès

Capacitat i ocupació de l'oferta assistencial per tipus d'atenció i col·lectiu atès. Catalunya. 2014

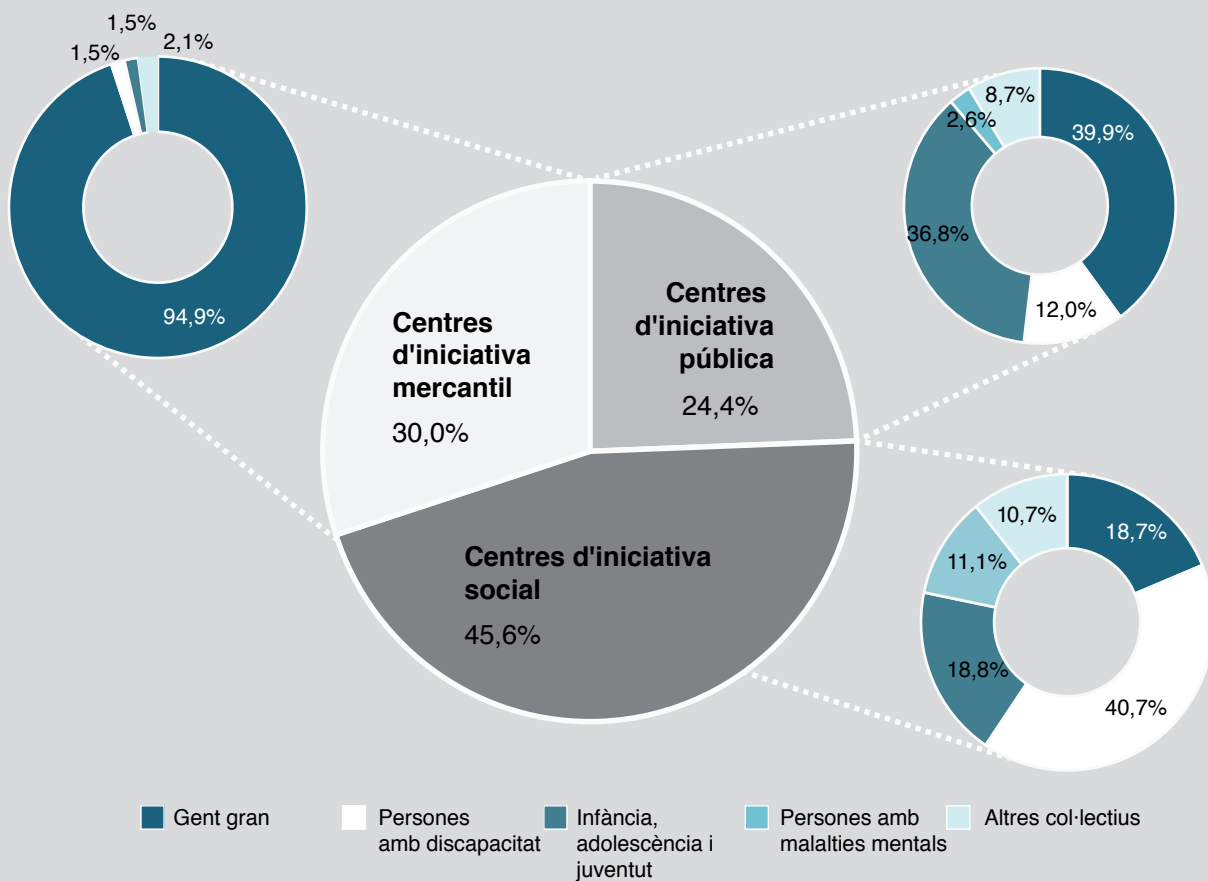
	Atenció residencial			Atenció de dia			Atenció de suport		
	Capacitat	Places ocupades	Grau d'ocupació	Capacitat	Places ocupades	Grau d'ocupació	Capacitat	Places ocupades	Grau d'ocupació
Gent gran	58.430	51.646	88,4%	17.220	10.477	60,8%	445	388	87,2%
Persones amb discapacitat	7.293	6.985	95,8%	12.215	9.496	77,7%	0	0	0,0%
Infància, adolescència i joventut	3.128	2.912	93,1%	10.913	9.579	87,8%	51	51	100,0%
Persones amb malaltia mental	1.748	1.717	98,2%	1.015	999	98,4%
Altres col·lectius	2.796	2.585	92,4%	1.544	1.460	94,6%	0	0	0,0%
Total	73.395	65.845	89,7%	42.907	32.011	74,6%	496	439	88,5%

Nota: En aquestes taules no s'incluen els serveis ambulatoris.

Increment del 16% de centres de serveis socials i de l'11,4% de places respecte del 2009. Les places per a la gent gran són les que més augmenten

Distribució dels centres per naturalesa jurídica i col·lectiu atès

Els centres de serveis socials ocupen més de 83.500 treballadors, un 80,7% dels quals són dones

Un 80,7% dels treballadors són dones

L'any 2014, treballen 83.582 persones als centres de serveis socials, un 80,7% de les quals són dones. Ara bé, com que el temps de dedicació mitjana dels treballadors és d'unes 22 hores setmanals, el càlcul del personal equivalent a dedicació plena dóna un resultat de 59.955. D'altra banda, la mitjana d'edat d'aquests treballadors és de 41 anys.

Els treballadors assalariats representen el 84%

La major part dels treballadors són assalariats (84,1%), però també hi ha personal no remunerat o voluntari (7,9%) i personal d'empreses externes (4,7%). La resta de persones (3,3%) són els titulars i propietaris, i autònoms.

El 53,0% del personal assalariat dels centres és personal auxiliar (de gerontologia, monitors...), el 26,4% és tècnic assistencial (metges, treballadors socials, etc.) i el 14,3% és personal de serveis generals i manteniment. El personal auxiliar, a més de ser el majoritari, és també el més inestable laboralment.

El cost mitjà és de 14 euros l'hora

El cost mitjà del personal dels centres de serveis socials és de 14 euros l'hora. El personal més ben pagat és el dels centres d'atenció a persones amb malaltia mental, amb un cost de 18 euros de mitjana. En contrast, el personal que cobra menys és el que atén la gent gran, amb una mitjana de 12 euros l'hora.

Més de 40.000 persones fan de voluntàries

Més de 40.000 persones fan tasques de voluntariat (6.649 persones als centres i 34.010 a les entitats sense ànim de lucre) i hi dediquen 173 hores anuals de mitjana (400 hores els voluntaris dels centres i 128, els de les entitats).

Personal dels centres de serveis socials. 2014

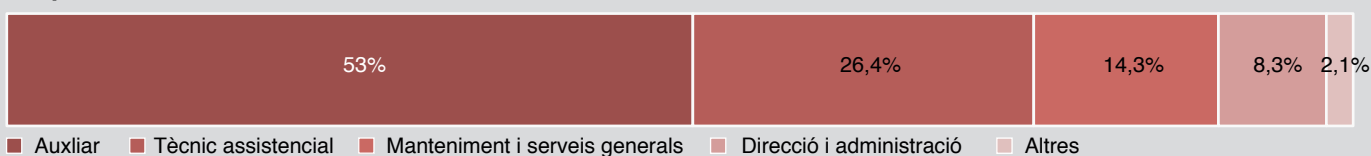
Sexe

Règim contractual

Grup funcional dels assalariats*

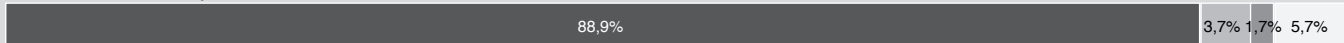
*Una mateixa persona pot estar en més d'un grup funcional.

Règim contractual i col·lectiu atès

Gent gran

Persones amb discapacitat

Infància, adolescència i joventut

Persones amb malaltia mental

Altres col·lectius

■ Assalariats □ Empreses externes ■ Autònoms □ No remunerats

La despesa dels centres és d'uns 1.800 milions d'euros, un 14% més que el 2009

Els 2.497 centres de serveis socials registrats generen l'any 2014 una despesa de 1.798 milions d'euros, un 14% més que el 2009. Destaca l'increment d'un 40% de la despesa en els centres d'atenció a la infància, adolescència i joventut, i un 71% en els centres d'atenció a altres col·lectius en risc d'exclusió (dones, persones afectades pel VIH i persones amb drogedependències, entre altres).

La despesa de personal és la principal partida econòmica dels centres, ja que l'any 2014 representa el 63,3% del total (1.137 milions d'euros per retribuir les 70.259 persones amb treball remunerat). La subcontractació de serveis a empreses externes és la següent partida en importància, que representa un 10,1% (180,9 milions d'euros).

El finançament dels centres de serveis socials és principalment públic, ja que l'any 2014 l'Administració hi aporta el 60,1% dels

recursos necessaris (1.928,9 milions d'euros). Un 32,1% correspon a les quotes dels usuaris i la resta prové d'ingressos socials, finançament privat, ingressos de capital i altres. Aquesta distribució pràcticament no ha variat respecte del 2009.

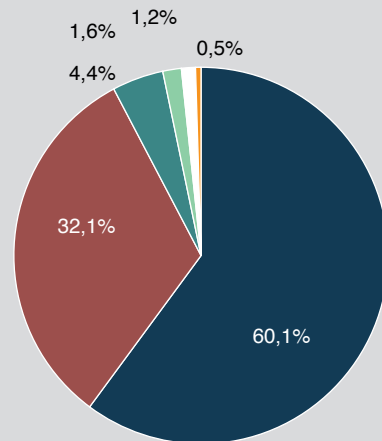
El finançament públic inclou la despesa dels centres propis de les administracions públiques, la compra de serveis dels sectors social i mercantil, i les subvencions atorgades per finançar determinades activitats d'atenció social.

Les fonts de finançament, no obstant això, varien segons el col·lectiu atès. En el cas dels centres per a gent gran, la proporció del finançament públic i les quotes dels usuaris són pràcticament iguals (46,4% i 46,8%, respectivament). En canvi, en els centres per a persones amb discapacitat, el finançament públic és del 84,3% i en els centres d'atenció a la infància, adolescència i joventut, del 89,9%.

L'Administració pública aporta el 60,1% dels recursos dels centres

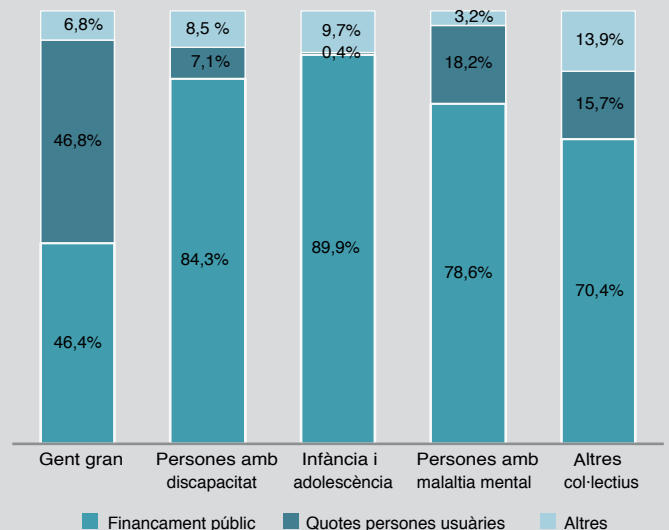

Finançament dels centres de serveis socials

■ Finançament públic ■ Quotes persones usuàries ■ Finançament privat
■ Ingressos socials ■ Altres ingressos ■ Ingressos de capital

Finançament dels centres segons el col·lectiu atès

Gairebé tres quartes parts de les persones que realitzen els serveis complementaris de les entitats s'hi dediquen de forma voluntària

El nombre de persones dedicades als serveis complementaris de les entitats sense ànim de lucre l'any 2014 és de 46.694, amb un temps de treball superior als 17,8 milions d'hores. Un 60,0% del personal són dones, i la mitjana d'edat és de 45 anys.

La dedicació d'aquests treballadors és parcial, amb unes 8 hores setmanals de dedicació mitjana (que equivaldria a 11.644 persones treballant a dedicació plena). La major part dels treballadors són voluntaris (72,8%), però també hi ha personal assalariat (24%).

El finançament dels serveis complementaris està diversificat

L'any 2014, els ingressos per finançar els serveis complementaris de les entitats sense ànim de lucre pugen a més de 315 milions d'euros. L'Administració pública hi aporta el 33,1% dels recursos necessaris, les persones usuàries hi aporten el 20,8% i

la resta (46,1%) es nodreix de fons propis de les entitats.

El finançament de l'Administració pública el conformen les subvencions de la Generalitat de Catalunya, amb un 17,9% del total, i altres subvencions públiques, el 15,2%. Les fonts de finançament, no obstant això, varien segons el principal col·lectiu atès. En el cas de les entitats de gent gran, les quotes dels usuaris representen el 55% i el finançament públic, el 24,3%; en canvi, el finançament públic en les entitats que atenen persones amb drogodependències és del 69% i en les entitats d'atenció a les persones dependents, del 55,3%. La quantitat més elevada és, però, per al col·lectiu de persones amb discapacitat, amb 27.728 milers d'euros del seu finançament (un 32,5%).

La despesa total és de 310,5 milions d'euros i la partida del personal, que és la que va comportar més despesa, va representar un 55,6% del total.

Personal dels serveis complementaris de les entitats sense ànim de lucre

Règim contractual

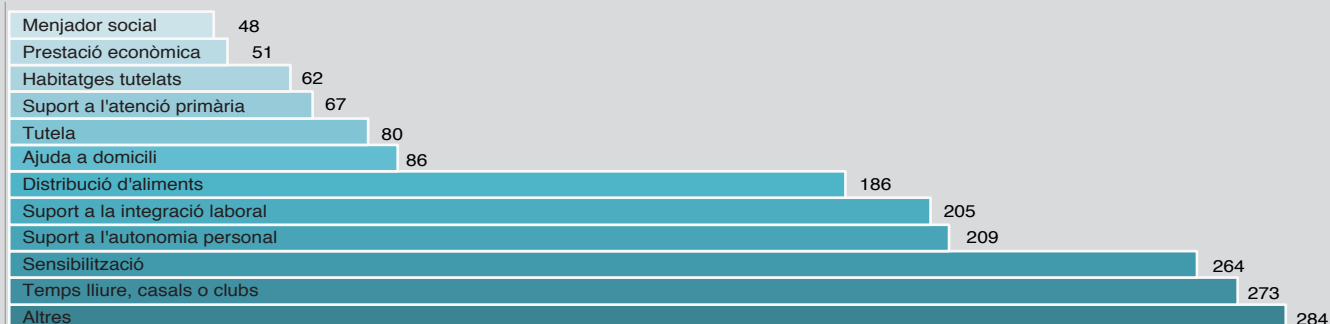

Hores de dedicació

■ No remunerats ■ Assalariats ■ Autònoms ■ Empreses externes

Serveis complementaris prestats per les entitats de serveis socials

Les activitats de lleure i les de sensibilització són els serveis complementaris més freqüents

Tot i que una bona part de les entitats no lucratives que actuen en l'àmbit dels serveis socials (el 27,6%) es dediquen exclusivament a la cobertura legal i al suport dels seus centres de serveis socials, la major part d'aquestes fan altres serveis d'atenció o suport: són el que anomenem *serveis complementaris* i en diem així per diferenciar-los dels serveis més estructurats que fan els centres de serveis socials.

Els serveis més freqüents oferts per les 833 entitats que en

realitzen són els de temps lliure, casal o club (273 entitats, un 32,8%), les activitats de sensibilització (264 entitats, un 31,7%), el suport a l'autonomia personal (209 entitats, un 25,1%) i el suport a la integració laboral (205 entitats, un 24,6%).

El servei de distribució d'aliments l'ofereixen el 22,4% de les entitats (186), que aporten 59.744.600 kg d'aliments. El nombre de persones beneficiàries supera l'1,4 milions.

Per a més informació:

<http://www.idescat.cat/estad/eccess>

The screenshot shows the idescat website interface. At the top, there's a navigation bar with 'Dades', 'Serveis', 'Mètodes', 'L'Institut', and 'cercar'. Below this, there are sections for 'Indicadors al dia' and 'Novetats'. A central table lists various indicators with their values and percentage changes. For example, 'Licitació oficial d'obres (data obertura) oct/16' is at 22.6%, 'Facturació d'energia elèctrica oct/16' is at 5.1%, and 'Costos de construir ago/16' is at 0.2%. There are also sections for 'Dades bàsiques de Catalunya' and 'Indicadors destacats', which includes a table for 'Persones amb discapacitat' showing a decrease of -4.3% in 2015. The website also features a search bar and a 'Calendari de difusió' link.

Glossari

Centre de serveis socials. Centre públic o privat, amb una organització estable i estructurada, i un espai físic adequat, que té com a objectiu prestar serveis socials.

Entitat de serveis socials sense ànim de lucre. Organisme públic o privat que té com a objectiu prestar serveis socials, sense que la finalitat sigui beneficiar econòmicament els seus membres ni repartir-se els beneficis. Tradicionalment aquestes entitats han tingut un paper transcendental en els serveis socials, fins al punt que han estat recollides en la normativa específica, sota la denominació *iniciativa social*. Les entitats de serveis socials sense ànim de lucre realitzen activitats de suport i sensibilització, però també tenen una important actuació en la producció de serveis, ja sigui amb la creació i gestió de centres o amb la realització de serveis complementaris (serveis d'esplai,

suport a l'autonomia personal, distribució d'aliments, ajuda a domicili, etc.), que no requereixen l'organització estable i estructurada d'un centre.

Col·lectius atesos. Persones en situació de risc d'exclusió o marginació destinatàries dels serveis socials. Els principals col·lectius atesos recollits a l'Estadística són: gent gran; persones amb discapacitat; infants, adolescents i joves; persones amb trastorns mentals i persones amb drogodependències, entre altres.

Serveis socials. Conjunt de recursos, equipaments, projectes, programes i prestacions, de titularitat pública i privada, destinats a cobrir les necessitats personals bàsiques i les necessitats socials de les persones. (Llei 12/2007, de serveis socials).